

רגישותו של המורה במושבות הגליל בתקופת היישוב נ. זלטנרייך

החוג לחינוך, המכללה האקדמית תל חי, גליל עליון, החטיבה לתרבות אירופה, המחלקה לפוליטיקה וממשל, אוניברסיטת בן גוריון, באר-שבע, ישראל

אף כי כל אחד מראשוני המורים במושבות הגליל עבר תהליך אישי משלו של עיצוב פנימי, נוצרו בכל זאת רגישויות דומות ותגובות פנימיות קרובות. אלו נבעו למשל מכך שמרבית המורים עברו תהליך עצמי של התרחקות מהדת. קו נוסף של דמיון התבטא ברתיעתם מהחברה האיכרית המקומית, שנתפסה בעיניהם כסביבה שמרנית. בעולמם הפנימי של מורים רבים נמהל הרצון לעצב את תלמידיהם כך שיוכלו ליטול את חלקם בבניית המולדת העברית.

ההרצאה תבחן את ביטויים הפנימי של כמה הלכי רוח כאלו. תחילה תדון ההרצאה בביטויי אינטימיות חיזוניים, ובעיקר דרך האופן שבו ביטאו המורים **חמימות וקרבה** לתלמידיהם. אחר כך יבחנו ארבעה מאפיינים ברבדים הפנימיים שבאינטימיות, תוך ניסיון לעמוד על הגוונים המיוחדים שלבשו, מידת המודעות של המורים לקיומם וההסברים שהציעו הם עצמם. **המסירות** המיוחדת שהשקיעו המורים במלאכתם, שהיו בה קווים סגפניים של הקרבה. **הבדידות** שנמסכו בה חליפות עגמומיות ומתיקות, ולפעמים אף התנשאות. היא ביטאה צורך לקרוא דרור לכמיהות ולמחשבות, שאותן התקשה לחלק המורה עם חברת האיכרים ולא פעם גם עם עמיתיו להוראה. צורך עמוק אחר שנגלה בנפשם של המורים התבטא ב**כמיהה לידע** ובצורך להתבטא בכתב. מאפיין אחרון, ששב וחזר כחוט השני, הייתה הנטייה ל**עלבון**. פגיעותו של המורה העידה אולי יותר מכל דבר אחר על רגישותו, על חוסר החוסן הפנימי שמעבר לחזותו הבוטחת. פגיעות זו התבטאה לא רק בקלות שבה נפגעו מורים מיחסו של זולתם, אלא גם בצורך שלהם, הפתטי לפעמים, להעניק ביטוי לעלבונם, להחציף אותו ולהיאבק על צדקתם.